

Taxa postai plátitá in
numera: No. 24.256—1927.

KELETI ÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 200, egy hóra 70 lej. Magyarországon: egy évre 50, félévre 25, negyedévre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. Egyes számok az Ibusz elárusító kioszkjaiban.

ORSZAGOS MAGYARPARTI LAP.
XVIII. ÉVFOLYAM. — 43. SZÁM.
Felelős szerkesztő: SZASZ ENDRE.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj
Baron L. Pop-uca 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím:
Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem
küld vissza és nem is őrzi meg a szerkesztőség.

Vaida előad

Vaida Sándor vasárnap előadást tart itthon, Erdélyben, ebben az erdélyi központi városban s vannak, akik kíváncsian várják, hogy ez előadása milyen mértékben mélyíti, vagy enyhíti a közte és Maniu közötti szakadékos ellentétet, aminek vitatémájává tették a kisebbségi állampolgárokkal szembeni bánásmódot is. Az ő felborult és elkecseregett ellenségeskedésre fajult egykori barátságukra annakidején nem tettek esküt. A kisebbségi állampolgárok polgárjogainak a csorbitathatatlan biztosítására azonban együtt esküdtek fel, vagy enyhébben szólva, együtt tették le 1918 december 1-én azt a fogadalmat, amelynek kötelező ereje nemcsak rájuk, hanem nemzedékekre mondotta ki az illetékességet. Az *Adeverul* azt hiszi, hogy Vaida most igyekszik visszafelé fordulni a demokrácia felé. Viszont mások attól tartanak, hogy még jobban belelovalja magát a demokratikus alapelvekkel össze nem egyeztethető elkalandozásba.

Egy fővárosi hetilap — azt hisszük — fején találta azt a szöveget, amikor a Maniu és Vaida közötti éktelen harcaskodásnak arról a mellékágáról ír komoly megállapítást, amit numerus valachicus néven tettek ismeretessé. Annyira ráütött a szög a fejére, hogy érdemes ezt az ütést, mint a felvilágosodottabb és európaibb nézőpontból jövő megnyilatkozást, észrevenni. A *Parlamentul Romanesc* írja meg, hogy ennek a meg nem valósítható zárt számnak az ötletét Vaida azért kapta fel, mert ezzel gondolta eltéríteni az erdélyi fiatalságnak egy részét attól a Maniu-iránti tisztelettől, amely már történelmivé vált. Ezt, más szavakkal, más formában már mi is megírtuk, de a román sajtóban ez a hetilap szögezi le a legprecízebben. Mi kisebbségek, a mi polgári jövőnk, a román állam alkotmányának egyik legfontosabb alaptétele, az állam polgárjogainak elvi alapköveze mind olyan fátyolszöveggé vált a volt miniszterelnök kezében, amit félmarokkal idomíthat, összegyűrhet, elfújhat, vagy torreadori bosszantónak használhat fel, ha ez vezértársi rivalitás nézőpontjából előnyösnek látszik a számára. És az 1918 december 1-i fogadalom, aminek az előzményei a népek önrendelkezési jogának az elvi elismerésében fejlődtek ki, mégis csak olyan érlelődés volt, ami a Vaida Sándor lelkében nem maradhatott nyom nélkül. Mi azt hisszük, hogy Vaida Sándor ezen a ponton önkezüleg le tudja fejezni a saját politikai pályafutását, ha ránehezedett befolyásoknak nem fog ellenállani s ennek az erdélyi korszaknak a történetébe a saját fejével a kezében fog bevonulni.

Ennek a vetélytársi küzdelemnek mi csak a semleges nézői vagyunk. Azonban elég alkalomunk volt látni, hogy a Maniu neve az erdélyi román népnek a számára egy egész eszmét jelentett s valószínűleg a névnek ez a jelentősége nem pusztult ki a lelkekből. Mindannak a nimbusznak, ami ezt a nevet körülvette, az összerombolása csak futólagos, momentán sikereket érhet el, vagy azoknak csak a fényesnek ígérkező látszatát. A nagy életfolyamat tovább halad azután is, ha a jelennek éltes férfiai ki-

Elkerülhetetlen a háború Olaszország és Abesszinia között

Lázás diplomáciai munka folyik a francia külügyminisztériumban — A szovjet ragaszkodik a keleti paktumhoz

A külpolitikai események előterében most is az olasz-abesszin konfliktus áll. Az abesszin császárt körülvevő kamarilla háborúra izgat s az olasz lapok szerdán reggel megjelent számai már nem is titkolják a közvélemény előtt, hogy a háború elkerülhetetlennek látszik. Ez a fenyegető háború kiszámíthatatlan következményekkel járhat egész Európára nézve, melynek békéje még mindig nincs kellőképpen megalapozva.

A francia külügyminisztériumban lázas munka folyik, egymást érik a kihallgatások.

Az olaszországi háborús készülődések arra intik a francia külpolitikát, hogy igyekezzék a londoni egyezmény ügyét sürgősen konszolidálni. Oroszország és a kisantant igen nyugtalan. Franciaország új nyugati tájékozódása miatt. Erre mutat, hogy a londoni szovjet nagykövet a keleti paktumot sürgeti. A párisi román követség Lavaltól kér felvilágosítást. Németország előreláthatóan új követeléseket támaszt a nagyhatalmakkal szemben s ez is hozzájárul az európai légkör feszültségének fokozásához.

Az abessziniai kamarilla háborúja uszít

(Róma, február 20.) Az olasz sajtó lassanként igyekszik előkészíteni a közvéleményt arra, hogy az abessziniai konfliktusok elsimitása nem fog könnyen menni s az olasz hadtestek Afrikába való vonulása nemcsak megfélemlítési sakkhúzás az olasz kormány részéről, hanem a valószínűleg elkerülhetetlen háború első lépése. Az olasz lapok egyöntetűen megállapítják hogy az északkeletafrikai helyzet rendkívül aggasztó. Az ellenségeskedés nőttön nő a két állam között s a békés megegyezés lehetőségei állandóan csökkennek. Az abesszin császár nem hivatkozik a háborúnak s a béke érdekében arra is hajlandó volna, hogy teljesítse a jóvátételre vonatkozó olasz kívánságokat, de bizalmasai nem engednek szabad kezét neki. Az abesszin császárt körülvevő kamarilla háborúpárti s mindenképpen azt akarja elérni, hogy az abesszin támadás meginduljon, még mielőtt a most bevonult olasz hadosztályok elérkeznének a gyarmatokra és felsorakoznának az abesszin határ mentén. A kamarilla hangsúlyozza, hogy a feszült helyzet s az afrikai olasz haderő várható megnövekedése gyors cselekvést követel.

Oroszország sürgeti a keleti paktum megkötését

(London, február 20.) A szovjet mindent elkövet, hogy a keleti paktum mellett hangulatot teremtsen angol politikai körökben. *Maisky* londoni szovjet nagykövet kedden nagyszabású politikai előadást tartott az angol fővárosban Oroszországnak a londoni egyezményvel kapcsolatban elfoglalt álláspontjáról. A nagykövet hangsúlyozta, hogy a keleti paktum tervét semmi körülmények között sem szabad elejteni.

— Nem értem, hogy Németország miért ellenzi a keleti egyezmény megkötését, — mondotta az előadó. — Németországnak az a kifogása, hogy orosz támadástól tart, nem állja meg a helyét. Eppen a keleti paktum volna a legteljesebb garancia Németország számára a támadással szemben, mert ha létrejönne a paktum, támadás esetén az egész Kelet-Európa Németország védelmére sorakoznék fel.

dőlnek s az eszmék s az eszmékben fogant alapelvek fölött már a magasabb távlatból jegyzi fel ítéleteit a história. Egészen bizonyos, hogy történelmi mérlegelés alá kerül az a kérdés, milyen egyéni és politikai sorsot jutattak Maniu számára azok a kortársai, akik vele együtt haladtak és támaszai is voltak? Elébevágtattak, vagy vele keresztbeállottak.

Ebből a kérdésből bennünket most az érdekel, hogyan fejlődik ki tovább közöttük ez a kisebbségi vita. Hogyan tudja vasárnapi előadásával beilleszteni magát Vaida Sándor az erdélyi élet szellemébe? Az erdélyi élet valahogyan át tud vergődni a legdörögdelmesebb viharok korszakán is. Mi most azt nézzük, hol hogyan fog megállani Vaida Sándor?

— Az asszony öngyilkos lett, beugrott a Marosba, — vallotta a legény, — nekem azonban már nem volt erőm, hogy véget vossek életemnek. A vallomás alapján a csendőrök *letartóztatták Csirkő Györgyöt* és beszállították a devai *ügyészség* fogházába.

Gróf Bethlen István feltűnően éles válasza Eckhardtnak

Szerinte a lévedésre az adott alkalmat, hogy „a hatalom után mohón kinyuló kéz az utolsó pillanatban kénytelen volt kiengedni a prédát” — Eckhardt lényegesen enyhébb hangú cikkben indokolja álláspontját

(Budapest, február 20.) Eckhardt Tibor szentesi beszédének hullámai még mindig nem simultak el. Gróf Somsich Antal szerdán bejelentette, hogy kilép a független kisgazdapártból. Bejelentésének indoklásában kifejti, hogy a legújabbban meghonosodott pártirányzat nézete szerint veszélyeztetni a párt alapeszméit s a legutóbb történtek nem egyeztethetők össze a kilépő felfogásával és lelkiismeretével. Báró Kray, aki mostanig lelkes támogatója volt a független kisgazdapártnak, szintén bejelentette kilépését.

Bethlen visszavág Eckhardtnak.

Gróf Bethlen István szerdán Budapestre érkezett. „Az Est” munkatársa felkereste a volt miniszterelnököt és megkérdezte, mi a véleménye Eckhardt Tibor magatartásáról és szentesi támadásáról. Bethlen István a következő nyilatkozatot adta az újságíróknak:

— Ami Eckhardt képviselő urnak az egységes párt ellen intézett támadását illeti, nem érzem hivatottnak magamat arra, hogy ezeket a támadásokat én utasítsam vissza. A személyem ellen irányuló támadás hidegen hagy. Hogy őszinte legyek, *már vártam is ezt a támadást, mely régóta esedékes.* Most különös alkalmat szolgáltatott reá, hogy a *hatalom után mohón kinyuló kéz az utolsó pillanatban kénytelen volt kiengedni a prédát*, melyet „bizalmas megállapodások alapján” már boldogan elkönyvelt. Eckhardt Tibor önmagát leplezte le dühtől tajtékzó ki-rohanásaival s világosan bebizonyította, hogy csalódásának mértéke alig kibírható. Kérem Eckhardtot, hogy ezért a csalódásért fogadja részvételemet és őszinte együttérzésem kifejezését. Amíg a személyemmel kapcsolatos valótlan állításokat, alantas gyanúsításokat, hemzsegető inszINUÁCIÓKAT, leginkább pedig a védekezni nem tudó halottak emlékének izléstelen formában való megbántását illeti, minden választ méltóságom alulinak tartok. Ilyen szokatlan és minősíthetetlen tónussal komoly vitát fevenni nem érdemes.

Eckhardt békésebb hurokat penget.

Eckhardt Tibor az „Új Magyarság”-ban szerdán vezércikket írt „Megalkuvás, vagy megegyezés” címen s írásában a szentesi beszédének állításait igyekszik megindokolni. A cikk már lényegesen enyhébb, mint a Szentesen elmondott beszéd. Kifejti Eckhardt, hogy ugyanazok buktatták meg an-

nakidején Károlyit, akik ma Gömbös miniszterelnök és a független kisgazdapárt törekvéseit igyekeznek elgáncsolni. Azt is mondja, hogy gróf Bethlen István még Apponyi idejében felajánlotta neki Magyarország népszövetségi képviselőt. Eckhardt azonban, részint Apponyira való tekintettel, részint pedig egyéb okokból visszautasította Bethlen ajánlatát. Különös most, hogy Bethlen István külpolitikai kérdésben foglalt álláspontot a Gömbös felfogásával szemben. A cikk végül felhívást intéz Magyarországhoz összes pártjaihoz, hogy fogjanak össze a becsületes és titkos választójog és az építő reformpolitika megvalósításának érdekében.

Négy tüntető szerb földművest terített le a csendőrök sortüze

(Belgrád, február 20.) A horvátországi Bród közelében, Sibinj községben tegnap lejátszódott eseményeknek, ma szerdán lett véres folytatásuk. Amint megírtuk, a szomszédos falvakból egy katolikus pap vezetésével felvonult tömeg erősen követelte a csendőrségtől, hogy bocsássák szabadon azt a három földművest, akit néhány nappal ezelőtt esendőhaborítás miatt tartóztattak le. A tömegből valaki rálőtt egy csendőrtisztre, miután a csendőrök is használták fegyverüket s az összeütközés következtében két halott és hat súlyos sebesült maradt az ucca sarában a csendőrlaktanya előtt. Szerdán délelőtt Córnyjverba

községben támadt súlyos kimenetelű összeütközés a tüntető falusiak és a csendőrség között. A csendőrség sortüzet adott, minek következtében négy ember vesztette életét. Raskics katolikus lelkész, aki a keddi események után elszökött, ma letartóztatták. Az eseményekért a bródi főszolgabíró tette felelőssé hivatalos körökben. A főszolgabíró letartóztatták s megindították ellene a vizsgálatot. Popovics belügyminiszter csütörtökön személyesen látogat el a véres események színhelyére, mert az ügyben saját maga akarja vezetni a vizsgálatot.

A magyar helységnevek használatának kérdését tárgyalta a timisoarai revíziós-bizottság

(Timisoara, február 20.) A helyi felülvizsgáló bizottság Joanovici-tanácsa előtt szerdán tárgyalták a magyar helység- és uccanevek használatának kérdését, mely a Magyar Párt akciója és a „Déli Hírlap”, „Temesvári Hírlap”, valamint a „6 Órai Újság” nevében beadott fellebbezés következtében került a tanács elé. A fellebbezést dr. Ungár Adolf és dr. Sketzký Miklós képviselték. Kifejtették a bizottság előtt, hogy a magyar helységnevek használatát betiltó rendeletet a megyefőnök törvénytelenül adta ki. Amint azt a Keleti Újság egyik nem régi számában bebizonyította, a magyar uralom alatt csak a hivatalos jellegű nyomtatványokon volt kötelező a hivatalos helységelnevezések használata. Ezt az állítást az ügyvédek a „Tribuna” című lap egy 1908-ban megjelent példányával bebizonyították, amelyben a városok román elnevezése, Cluj, Oradea, Orastie, Timisoara stb. akadálytalanul szerepelhetett. Hivatkozott a fellebbezés álláspontjának védelmére arra, hogy a cenzuramentes területeken ma is megvan engedve a helység magyar elnevezésének használata.

Teicu vármegyei ügyész kérte a helyi felülvizsgáló bizottságot, hogy mondja ki illetékességét az ügyben, mert a kérdés nem tartozik a bizottság elé. A magyar helységnevek

használatának betiltásáról szóló rendelet ugyanis nem a megyei közigazgatás adta ki, hanem a cenzurahivatal.

A felülvizsgáló-bizottság hosszas tanácskozás után sem tudott dönteni az illetékesség kérdésben s ezért az ügy tárgyalását péntekre halasztotta. Remélhető, hogy a pénteki tárgyaláson érdemi ítélethirdetésre is sor kerül.

A motorgáz megölt két embert, akik az autóban aludtak

(Sfantugheorghe, február 20.) Kettős haláleset történt vigyázatlanságból Sfantugheorghen, keddről szerára virradó éjszaka, a Szendrőcs Miksa szeszgyár egyik autója, melyet Csákány János sofőr vezetett és amelyen Steckbayer András fiatal fiú segédkezett, ita-lokat szállított vidékre. Egyik utjáról szerdán hajnalban öt órakor tért vissza a köcsi s a két férfi úgy gondolta, hogy már nem érdemes lefeküdni, mivel nemsokára kezdődik újból a munka. Az autót bevezették a garázsba és belefeküdtek, de a motort nem állították le, hogy melegítsen. A kiáradó gáz a szűk garázsban mindkét alvó embert megölte.

A GRIPPA

legelső tüneteinek!

alkalmazzunk egy

THERMOGÈNE

Kölést

Revulsív és fájdalomcsillapító vatta,
mely a tüdő és bronchiák
vértófolását meggyógyítja.

Kapható az összes drogé-
riákba és gyógyszerárakba.

Nincsen mentség az indokolatlan iskolai mulasztások pénzbírságával szemben

Tudni kell a törvényt, hogy a jogtalan büntetések ellen védekezni lehessen —

A székely megyék számos községében tömeges bírságokkal sújtják a szülőket gyermekeik iskolamulasztása címén. Több százezer lejre rug községenként az az összeg, amelyet azért róttak ki az állami iskolai igazgatók, mert a gyermekek nem az állami, hanem a felekezeti iskolát látogatják. Olyan eset is sok van, hogy a szegény szülők gyermekeiket elszegődítették cselédnek és így a gyermek nem tartózkodik a községben, nem látogathatta az iskolát és mégis sorozatos bírságokkal sújtották a szülőket, teljesen törvénytelenül. Legsajnosabb az a dologban, hogy a járásbírság is

minden méltányossági indok figyelembevételével, egyszerűen a törvény szigorú alkalmazásával

elutasítja a fellebbezéseket. Legutóbb Fülöp Sándorné és Botár Lajosné szímenyi lakosok ügyében hozott marasztaló ítéletet a járásbírság, pedig törvényes szakasz mondja ki, hogy ha a gyermek szolgálatban áll és nincs a szülői háznál: akkor a gyám, vagy a gazda köteles a gyermeket iskolába járatni és ők felelősek, bírság terhe mellett, a rendes iskoláztatásért.

Az iskolai bírságoknak a törvény nem tudása miatti jogtalan alkalmazása igen gyakori és súlyos terhekkel róják meg azokat a szülőket, akik a védekezési módokat nem ismerik. Eppen ezért dr. Pál Gábor magyarpárti képviselőhöz fordult munkatársunk, aki az érdekelt szülők felvilágosítására a következő felvilágosítást adta:

— Az iskolakötelezettség az elemi iskolában a hetedik osztály sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány megszerzéséig, vagy a 16. életéve betöltéséig tart. Ha valamelyik gyermek a negyedik osztály elvégzése után bár mely középiskolába beiratkozik, de abból a három első osztály elvégzése előtt kilép: köteles tovább az elemi iskolát látogatni. (1924. évi elemi iskolai törvény 11., 12., 36., 56., 58. és 59. cikke.) Gyámok, vagy gazdák, kiknél tanköteles gyermek van, kötelesek a gyermeket a fentiek szerint iskolába járatni.

A felnőtt ifjúság iskolájának (școala de adulți) látogatására a tizenéves kor betöltéséig kötelesek azon ifjak, akik írni-olvasni nem tudnak, vagy bármely okból nem végezték el az elemi iskolát. E kötelezettség alól fel vannak mentve azok, akik az elemi iskola negyedik osztályát elvégezték. (1924. évi isk. törvény 89. cikke.)

Az állami iskolában az igazolatlan iskolamulasztók miatt a szülőkre

a bírságokat a tantestület veti ki 15 naponként

és az erről szóló névsort az adóbehajtó közeg-

nek küldi meg, aki csak a 20. napon eszközölhet foglalatást. (1934. évi júliusi iskolai ötödik törvény 26., 30., 34., 37. és 38. cikkei.)

A magán-, felekezeti iskolákban az iskolamulasztásokat

az igazgató köteles jelenteni a tanfelügyelőségnek, amely intézkedik a bírság kivetéséről.

Ha az igazgató e kötelezettségét elmulasztja, úgy fegyelmi eljárás alá vonható és azonkívül kötelezhető arra is, hogy megfizesse azt az összeg-

széget, amely bírság címén a szülőkre kivethető lett volna. (Monitorul Oficial 1934 július 5. 152. számában kihirdetett törvény 34., 37—38. cikkei.)

Ha a szülő valamely jogtalan bírságolás ellen védekezni akar, akkor csak a foglalatás ellen élhet 15 napon belül a járásbírsághoz fellebbezéssel, mely a lefoglalt tárgyak elszállítását nem, hanem csak az árverés megtartását akadályozza meg. Ezt a fellebbezést azonban semmisnek tekintik akkor, ha az azt benyújtó fél nem helyezi letétbe az adóhivatalnál, vagy a pénzügyigazgatóságnál azt az összeget, amelyért a foglalatás vezetett és nem csatolja a letételt igazoló nyugtát. (1934. évi Legea pentru perceperea și urmărirea veniturilor publice című törvény.)

Ezeknek a törvényes rendelkezéseknek megfelelően kell eljárniuk mindazoknak a szülőknél, akiket iskolai bírságolással sújtottak és az ellen a fentiek szerint valamelyes jogorvoslati lehetőséggel élni lehet.

Adorján Imre.

A bürokratizmus nehezíti meg a hadinyugdíjkérések elintézését

Mercurea-Ciucból jelenti tudósítónk: Mint ismeretes, az új hadinyugdíj-törvény, szept. 10-én állapította meg azt az utolsó határidőt, ameddig a jogosultság elismerése iránt a minisztériumhoz folyamodni lehetett. Dr. Pál Gábor képviselő majdnem az egész Székelyföldről megmozgatta, hogy a törvény nem tudása miatt senkit joghátrány ne érjen és idejében beadják az érdekeltek a kéréseket. A minisztérium dr. Willer József orsz. képviselőnek kijelentette, hogy az előterjesztett rengeteg kérés között igen sokhoz nem esatolták be a szükséges

okmányokat és így a kéréseket kiegészítésre vissza fogja adni. A kérések nagy számban érkeznek is már vissza és fáradtságos, költséges utánjárásnak teszik ki az érdekelt hadinyugdíjasokat. Pedig a törvény 33. szakasza világosan előírja, éppen a hadinyugdíjasok kiméltése céljából, hogy a nyugdíjmegállapítására vonatkozó minden adatszolgáltatás és eljárás hivatalból eszközölendő. Kár lenne, ha a kétségtelenül jószándéku törvény méltányos végrehajtását megölné a hivatali bürokratizmus.

Tizenegy embert tett boldoggá — egy negyedsorsjegy

Valamennyien egy petrosani divatüzlet alkalmazottai — Derék emberek, akik a sorsjegyvásárlásból „kiugrott” társukról is gondoskodtak

(Petrosani, január 20.) Kerek egymillió lejt nyert a 28195 számú sorsjegy. A boldog nyerők egy része Petrosaniban él. Tizenegyen vásárolták meg egy negyedsorsjegyet, tehát most tizenegyen nyertek 250 ezer lejt. Nem éppen milliós nyereség ez, de hát csupa-csupa szegény emberről van szó, akiknek ennyi pénzük sohasem volt, még egy összegben. Ime a névsor: Rottmann Jenő, Korn Jenő és felesége, Katz Erzsébet, Végh Mózes, Szilágyi Annus és Mária, Strickberger Regina és Mária, Blága Ella és Müller Bernát. Egyszerű kis polgári nevek. Kisegyzistenciák. Van nekik közöttük igazán ágrólszakadt szegények, akiknek éppen a legjobbkor jött ez a kis szerencse. Valamennyien a petrosani Szénássy-divatruház alkalmazottai. A szerencsének és szerencsétlenségnek egyformán misztikus körülményei vannak, mindkettőt titokzatosan szokták körülvenni az emberek. A mulatságos kis epizódok, megható események és titokzatos apró véletlenek egész szövevénye veszi körül máris a szerencsés petrosani nyerők egyszerű történetét.

A mulatságos véletlenek közé tartozik, hogy a nyerő negyedsorsjegy eredetileg egy Silberstein Jenő nevű alkalmazotté volt, aki azonban időközben megvált a Szénássy cégtől és máshol kapott alkalmazást. Silberstein csak két osztályon játszott a sorsjeggyel, aztán abbahagyta, mert megunt a költségesnek talált mulatságot. Megható, hogy Silberstein volt kollégái most csinos összeget gyűjtöttek össze és adták át Silbersteinnek.

— Hogy magának se fájjon a szíve! — mondták a jólelkű kollégák.

A szerencsés nyerők most igen melegen ünneplik Rottmann Jenőt, a „tizenegyek” egyikét, mert ő volt az, aki társait rábeszélte a sorsjegy vásárlásra és így a szerencsét tulajdonképpen neki köszönhetik. De nem kis része van benne főnöküknek, Weltzner Leopoldnak, aki előzékenyen és jólelkűen nem egyszer fizette ki az esedékes sorsjegyek árát az alkalmazottak helyett, hogy azok el ne veszítsék jogukat. Olyan is volt

közöttük, akinek éppen 36 leje hiányzott most, az utolsó fordulónál s már éppen le akart mondani arról, hogy „üzletlátsként” szerepeljen a sorsjegykonzorciumban. Az lett volna csak az átkozott balszerencse: 36 lej miatt elesni a nagy nyereségtől!...

Az emberek meghatva beszéltek, hogy a nyerők között három menyasszony is van, akiknek esküvője azért készt mostanáig és készt volna tovább is, mert hiányzott a minden esküvők legnélkülözhetetlenebb kelléke: a pénz. Persze, van most öröm, boldogság, tervezgetés!

A húzás után megindult a kéregetők, kérényezők ilyenkor szokásos hadjárata is a boldog nyerők ellen. „Tizenegyek” kiszámították, hogy ha hallgattak volna szívük sugallatára és mindenkinek adtak volna, akkor pénzért tőlük a nagy szerencsére hivatkozva, már se volna egyetlen banijuk sem a nyereségből. Pedig nehéz nem adni, mert a szegény ember szíve hamarabb lágyul el a nyomorúság láttán.

*

Sokszor gondoltam el, hogy jó volna egyszer csupa olyan emberrel beszélni, akire rásütött a szerencse napja. Most egyszerre tizenegy ilyen ember áll előttem, akik valamennyien izgalommal, örömmel és lelkendezéssel mesélik a szerencse apró és „titokzatos” körülményeit. Azaz hogy nem tizenegy boldog embert látok — hanem a tükörbe pillantva — tizenkettőt, mert magam is egészen felderültem ennyi örömtől és boldogságtól.

Fortuna istenasszony, aki kiszámíthatatlan szélességből annyiszor részesített már amúgy is gazdagokat a nyereség szerencséjében, ezúttal még a legrészrehajlóbb sorsjegytulajdonosok dicséretét is kiérdemelheti, mert igazán odairányította szekerét, ahol a legnagyobb volt a szükség. S ime, egyetlen mozdulatával, pillanatnyi kis szemrebbenéssel egyszerre egy egész tucat embert tett boldoggá...

Nagy Pál

ILF és PETROV

12 SZÉK

Regény. — „Nyugat”-kiadás.

A fiatal orosz írók két reprezentációjának humoros regénye, amely a szovjet társadalmi, kulturális és gazdasági viszonyainak szatírája. Gellért Hugó fordította.

408 lap. Ára füzve 112, kötve 145 lej.

Lepage-tól Kérje a „Nyugat”-könyvek jegyzékét.

A kiviteli árukért kapott devizának egy részét kell beszo­l­gáltatni a jegybankhoz

A külkereskedelmi rendszer új módosításai

(București, február 20.) A tegnap Manolescu-Strunga elnökle­te alatt tartott megbeszélésen leszögezték az új külkereskedelmi rendszer alapjait. A tervezet két kategóriába osztja a kivitelre kerülő cikkeket.

Az egyik kategóriát pusztán csak a petróleumkivitelre állították fel s az első kategória intézkedései kizárólag a petróleumra vonatkoznak.

A második kategóriába tartoznak az összes többi árucikkek, amelyek kivitelre kerülhetnek.

A petróleum kiviteléből befolyt devizák 60 százalékat a Banca Naționalănak szolgáltatják be a bank és az állam szükségleteinek fedezésére, míg a fennmaradó 40 százalékkal a kiviteli kereskedők szabadon kereskedhetnek. A második kategóriába eső cikkek kiviteléből szerzett devizák 70 százaléka marad a kiviteli kereskedőké, míg 30 százaléka a Banca Naționalănak jut, amiből a jegybank a kincstári adósságokat törleszti. Még lehetséges, hogy ezt a százalé­kot felemelik. Továbbá nem döntöttek még afelett, hogy a szabadon maradt devizákkal teljesen szabadon kereskedhetnek az exportőrök, vagy maximális árfolyamot állapítanak meg ezek eladására. Az illetékesek nagy része, köztük Manolescu-Strunga miniszter amellett vannak, hogy az exportőröknek hagyott devizák teljesen szabadon értékesíthetők legyenek. Valószínűleg a holnap nap folyamán történik döntés ebben az ügyben.

Tartalékos tisztek jelentkezése

A Cercul de Recrutare az alábbiak közlése­re kérte fel lapunkat:

Az Md. E 1 típusú tiszti igazolványok látta­mozása 1935 március 1. és május 31-ike között történik meg, a Cercul de Recrutare (Avram Iancu kaszárnya) helyiségében, minden hétköznap délelőtt 8—12 és délután 3—6 óra között, ugyanezen idő alatt történik meg a hadi felszerelések felülvizsgálása is.

A tisztek az Md. E 1 igazolványon kívül tartoznak magukkal hozni az Md. V. szolgál­lati parancsot, a katonai szolgálathoz való elbocsátásukról szóló parancsot; azok, akik a mozgósítás alól föl lettek mentve, az Md. D. O. fölmentési bizonyítványt kötelesek magukkal hozni.

Kötelesek személyesen jelentkezni a látta­mozáson teljes felszereléssel, a lovassághoz tartozók pedig, a felszerelésükön kívül a lőfel­szereléssel — az összes tartalékos tisztek, a kapitányi rangig bezárólag.

A törzstisztek jelentkezhetnek személye­sen, vagy elküldhetik igazolványaikat látta­mozás végett s ez esetben kötelesek közölni lakhelyeiket és foglalkozásaikat.

Más Cere de Recrutare hatáskörébe tar­tozó tartalékos tisztek, szintén kötelesek jelent­kezni személyesen, hogy a látta­mozási nyomtatványt kitöltsék és adatokkal szolgáljanak a hadi felszerelésükre vonatkozólag.

Nem kell jelentkezniük azoknak a tisztek­nek, akik az év folyamán hadigyakorlatra vol­tak koncentrálni, valamint azoknak, akik a korhatárt elérték.

Azok, akik a látta­mozáson nem jelennek meg, vagy akik hamis bejelentéseket tesznek a hadi felszerelésüket illetően, a helyi, hatodik hadtest hadbíró­ság elé állíttatnak.

A cluji Cere. de Recrutare főnöke:
N. Popescu, alezredes.

Hölgyeim! Tartósan ondulások gép és villany nélkül (Vienna system) **BŐSZÖRMÉNYI** hölgyfodrász, Str. Matia

LÉGHUZAMBAN, VIHARBAN ÉS SZÉLBEN

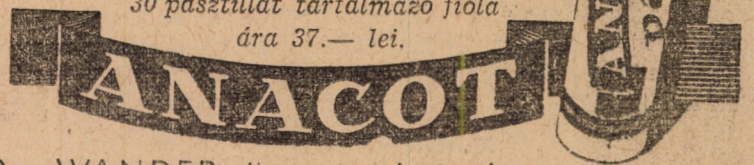

állandóan ki van téve az

INFLUENZA és a NÁTHA veszélyének!

Influenza, spanyolnátha és mandulagyulladás mindenki réme, akit hivatása, vagy egyéb kötelessége rossz időben is az utcára kényszerít. A várakozás az autóbusszra, vagy a villamosra nem csak időt rabló és kellemetlen, hanem veszélyes is, a várakozóra, ha léghuzamnak esőnek vagy szélnek van kitéve. A jóízű ANACOT pasztillák szopogatása megvédi mindezen veszélyektől. Hála aktív formaldehyd tartalmuknak, elpusztítják a baktériumokat és a ragályos és hűléses betegségeknek elejét veszik. Az ANACOT pasztillák még a toroknak azon mélyebben fekvő részeit is dezinficiálják, ahová az öblögető folyadék nem hatolhat. Gyermeknek, akik még nem gar­garizálhatnak, különösen kedveltek a jóízű ANACOT pasztillák.

30 pasztillát tartalmazó fiola
ára 37.— lei.

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

Huszesztendő adósság az oroszországi hadifogságból, a járásbíró­ság előtt

(Someuta-Mare, február 20.) A háboru ideje alatt, messzi oroszországi hadifogságból származik az az adósság, amit egy erdélyi vendég­lős perel most egykori fogolytársától. Nem volt ritka eset, hogy a hadifoglyok, ha volt munkával szerzett pénzük, szívesen kölesönöz­tek fogolytársuknak, akin segíteni kellett s a tartozást itthon a hozzátartozók rendezték el, vagy hazaérkezésük után vált esedékessé a fizetés.

A someutai járásbíró­shoz Kovács Dániel adott be egy ilyen érdekes keresetet, aminek a tárgyalására a közeli napokban kerül sor. A keresetben elmondja a következőket:

Ezelőtt husz esztendővel az orosz hadifog­ságban Kovács, jelenleg someutai vendég­lős ke­serves munkával szerzett keresményéből szíve­sen áldozott nyomorgó társainak a segítésére. Szeretett volna itthon élő családján is segíteni és hogy ezt a távolság és a postaközlekedés hiánya dacára keresztülvigye, kölesönt nyuj­tott több olyan hadifogolynak, akiknek az itt­honi hozzátartozói jó módban lévén, ki tudták fizetni a kölesön ellenértékét a hitelező család­jának. Ez sok esetben egész simán ment.

Akadtt azonban egy lelkiismeretlen ember, aki dacára annak, hogy idehaza nagy vagyoni­al rendelkezett, úgy intézkedett, hogy az ál­ta­la felvett összeget ne fizessék ki a hitelező

családjának. Ezt Kovács nem tudta és amikor ez a társa hazautazott, odaadta utolsó megta­karított pénzét, tíz dollárját is, adott neki az utra jó nagy csomagot, élelmiszerekkel, hogy ne éhezzen az uton és adott még egy csomagot a feleségének címezve, azzal a kikötéssel, hogy az utóbbi csomagot és a tíz dollár ellenértékét az ő szűkölködő családjának adja át.

Hazaérkezett a hadifogoly, de mire meg­jött, mindent elfelejtett. Elfelejtette, hogy se­gítették, hogy kölesönt kapott, hogy megbíza­st vállalt és ami nem kerül volna megerőlteté­sebe, kötelezettségét nem teljesítette. Haza­jött Kovács is és barátságosan felszólította tár­sat, hogy térítse meg a tőle átvett értékeket.

A volt hadifogolytárs, bár elismerte tarto­zását, mégis huzni-halasztani kezdte a dolgot. Utóbb már egészen mást gondolt. Most lefa­gadja, hogy kapott volna bármilyen kölesönt, vagy támogatást, amit pedig Kovács tanukkal tud bizonyítani. Még azt is tudja Kovács bizo­nyítani, hogy sokszor puskatussal bántalmazták őt az orosz örök, amikor észrevették, hogy ennivalót visz ennek az éhez­ő társának és ezt az ennivalót keservesen keresett pénzéből vette. Someuta-Maren mindenki nagyon kíváncsi az ügy kimenetelére, annál is inkább, mert az al­peres Baia-Maren jelenleg is igen jó anyagi körülmények között él.

Hogyan nevelik a jövőnek a szász ifjuságot?

A szász egység megteremtése után a munka is megkezdődött — Önkéntes munkaosztalagok mennek szét a falvakba, ahol munkatáborokat állítanak fel

(Cluj, február 20.) Az erdélyi szászokról köz tudomásu, hogy a maguk külön nemzeti és gazdasági életét a többi népektől elzárkózottan, közmondásos exkluzivitásban élik le. Ennek tudható be, hogy a szászok ügyeiről csak az vesz tudomást, aki különleges figyelemmel kíséri lapjaikat, mozgalmait, életüket. Evszázados izolált kultúrájuk, fegyelmességük, magas gazdasági színvonaluk már régóta általános elismerés tárgya. Az utóbbi időkben, a szász nép szellemi életében is szakadás és viszálykodás támadt, amire évszázadokra visszamenőleg nem volt példa, az öntudatos egység s a közösségi érzés tökéletessége mintaképpül szolgált szászok körében.

Ez a szakadás sem tartott azonban sokáig. A hitlerista csoport vezére *Fabrizius* kibékült a másik csoport vezérével, *Glondys* püspökkel. A

„Führertum” eszméjét minden vonalon keresztül vitték, ami különben annál könnyebben ment, mert a szász nép eddig is példátlan fegyelmességgel rendelte magát alá vezetőinek.

Ezzel kapcsolatban talán nem felesleges rámutatnunk arra is, hogy a szász evangélikus egyház élete nemcsak, hogy tökéletesen összeforrott a nép életével, hanem ugyiszólván azonos vele. A nép vezetői az egyház vezetői is. A politikai község tanácsában ugyanazok az emberek ülnek, akik az egyházközségi tanácsban. A népi közigazgatási szervezet alig különbözik az egyházi szervezettől. Ez is az egység egyik hatalmas tényezője.

Ezuttal a szász nép életének egyik nagyon fontos mozgalmát kívánjuk ismertetni, amely két évvel ezelőtt vette kezdetét és hatalmas arányokban bontakozik ki.

Önkéntes munkatelepek

Az új irányzat emberei nagyon jól tudják, hogy az a jövő, akié az ifjuság. Eppen ezért a fiatal nemzedéket akarták elsősorban megnyerni céljaiknak, az ifjakat a maguk eszméiben felnevelni és fogékony lelküket és lelkesedésüket propaganda célokra felhasználni az egész romániai német nép körében. Kiadták tehát a jelszót, hogy az eddigi tespedés a szász nép romlására vezet, amit csak úgy lehet megakadályozni, ha az ifjuság testileg és szellemileg az önzetlen, közös újjáépítés céljának szenteli magát. Német, de egy szersmind orosz mintára is ifjusági munkaosztalagokat szerveztek. Fiatal, diákok, tisztviselők, tanítók, tanárok, fiúk és lányok egyaránt nyári szünidejükben 2-4-ig terjedő időtartamra önkéntes munkaosztalagokba állnak be. Ez annyit jelent, hogy erre az időre, minden fizetés nélkül önkéntesen testi és lelki munkaerejüket a nép javának szolgálatába állítják.

Munkatáborok.

A mozgalom vezetői számos ilyen osztalagot szerveztek. Az osztalagokat azután szétküldötték a szász és más romániai német vidékek falvaiba. Minden ilyen faluban egy-egy munkatábor alakul. Alkalmos házat, vagy csúrt berendeznek a munkaosztalag kaszárnyájának, külön egyet a fiúk és külön egyet a lányok részére. A szállításhoz és étellemezéshez a központi vezetőség gondoskodik, az elszállásoláshoz pedig az illető község, amely egy szersmind hozzájárul az étellemezéshez is. Az elgondolás az, hogy az ifjusági munkatáborok hatalmas nevelőhatással vannak magukra a fiatalokra, akik a táborban élnek. De másrészt minden munkatábor a maga szellemével a kívánt irányban befolyásolja is a község egész lakosságát, ezenfelül még a népközség számára gazdaságilag is elengedhetetlenül bíró munkát végez el.

Az ifjusági munkatáborok megalakításának eszméjét 1930-ban vetették fel. Mindenekelőtt a

pénzügyi alap megteremtéséhez láttak hozzá. Halatlan propagandát fejtettek ki. Brasov szászai *tízezer lejt* adtak össze, az ifjusági mozgalom barátai *negyvenezer lejjel* járultak hozzá a költségekhez és ezt az összeget gyűjtés útján százezer lejt meghaladó összegre kerestették ki. Ebből az összegből *először munkaeszközöket vásároltak*, élelmiszereket szereztek be és fedezték a munkatáborok tagjainak szállítási költségeit. A népi ügyért való áldozatkészséget jellemzi az is, hogy az ifjuság tagjai közül a tenetesekek nemcsak munkaerejüket állították a cél szolgálatába és nemcsak önkéntesen vállalták a négyheti táborozás kimerítő testi munkáját és nélkülözéseit, hanem akik csak tehették, anyagilag is hozzájárultak az ügy sikeréhez. Ez magyarázza meg, hogy 1933-ban már 19 munkatábor működött, amelyben összesen 593 ifju és 173 leány vett részt. A nők életkora 15-24 év között mozgott, a férfiak zöme szintén ebből az évjáratból került ki. A munkatáborokban résztvevő ifjak leg többje egyetemi hallgató volt, majdnem ugyanannyi iparos, továbbá kereskedő és magántisztviselő. Résztvettek benne fiatal középiskolások, diplomások, tanítók és néhány földműves is. A munka, amit végezniök kellett, tulajdonképpen másodrendű fontosságu volt, de azért arra is súlyt helyeztek. A községek közlegelőit rendbehozták, kerteket megtisztítottak, árkokat, csatornákat ástak, gátakat emeltek. A nők ellátták a férfitáborok étellemezését, könnyebb kertmunkákat végeztek, minden faluban újjászervezték a népművészeti munkát, kézmunkák, varrottások előállítását. A főfeladat azonban az volt, hogy napoként az istentisztelet után közös kulturális *előadásokat tartottak a falusiakkal* és így a lakosság körében közvelenül ébren tarthatták és fejleszthették a népi ösztönzést eszméjét és propagálhatták a maguk céljait.

IRODALOMTUDOMÁNY

A Magyar Zenekonzervatórium zenekari hangversenye

A Magyar Konzervatórium kedden este tartotta ezidei zenekari hangversenyét. Ez a több mint 100 éves nagymultu intézet, amelynek fejlődéséhez olyan nevek fűződnek, mint: Rusitska, Farkas Odön, Lavotta Rudolf, ez évben is kötelességének tartotta városunk zenekedvelő közönségének egy komoly hangverseny keretében demonstrálni, hogy a mai mostoha viszonyok között is él, dolgozik. A zenekar, melynek magját a tanári kar, az intézet vezetősége, valamint a társadalom jobb dilettánsai képezik, ez alkalommal is olyan műsort választott, melynek kifogástalan eljátszása fővárosi zenekaroknak is komoly gondokat okozna. A zenekari műveket az intézet két derék karnagya: Zsizsmann Rezső és Lázár Jenő hónapokig készítették elő, több hónapos munkájukat a nagyszámu közönség lelkesedéssel és tapsokkal honorálta.

A műsort Beethoven hetedik szimfóniájával nyitották meg, mely az emberi sorsnak hangokba öntött szimbólumaként ismeretes a muzsikusok között. A mű avatott interpretálása a zenekar tagjait, míg betanítása és vezetése Zsizsmann Rezső közismert ambícióját és tudását dicséri.

A műsort Mendelssohn A-moll szimfóniája zárta be. Ez a mű „skót-szimfónia” elnevezés alatt ismeretes és a sors különös ironiája, hogy Mendelssohn a kidolgozásánál egyáltalában nem spórolt a hangokkal. Olyan hosszú ez a szimfónia és annyit nyújt, hogy meghallgatásáért még a skót is szívesen megváltja a hangversenyre belépőjegyét. Tipikusan Mendelssohn ez a mű, ugy szerkezetében, mint tematikájában és kidolgozásában. Az olasz szimfónia és hegedűverseny mellett a romantikus mester legszerencsésebb alkotásainak számít. Hálás a játszás, mert hosszú és könnyen élvezhető a melódiavonala, amiért könnyebben is hallgatja a közönség. Jól játszható, mert jól fekszenek az egyes hangterekre írott szólamok. Lázár Jenő karnagy pálcája alatt temperamentumos, jól kigyakorolt és érdekes volt az előadás is. A két szimfónia között igazi művészetet nyújtott az est szólistája, M. Lévy Ilona előadásában, Weber Océan áriája és egy ária Mozart: Szóktetés a szerájból című operájából.

A hangversenynak komoly sikere volt, méltó a zenekola régi hírnevéhez. A tempo.

ÚJ KÖNYVEK

Brody Lili: *Evek a mérsékelt égöv alatt*. „A Manc” és „A felesége tartja el” című könyvek szerzője, akinek említett két könyve az író egy csapással a legsikeresebb tehetségek sorába emelte. „Evek a mérsékelt égöv alatt” című verseskötettel lép a magyar olvasóközönség elé, amely ugyancsak az Athenaeum kiadásában jelent meg és így már önmagában is kezességet képez a könyv irodalmi értéke tekintetében. Meleg érzések, mély elgondolások, érdekes és egyszerű gondolatok buznaknak és forrnak megkapó verseiben, amelyekkel igazolta, hogy nemcsak a regényírásnak, hanem a lírának is hivatott képviselője. 99 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Athenaeum könyvújdonságainak jegyzékét.

Dr. Balassa József: *A magyar helyesírás kézikönyve és szótára*. Második kiadás. Balassa József, a „Magyar Nyelvőr” szerkesztője, állandóan és behatóan foglalkozik a magyar nyelv helyességének, tisztaságának kérdéseivel és a magyar helyesírás tudományos rendszerével. Ez az új könyv összefoglalja a magyar helyesírás szabályait. A könyv főrésze a helyesírási szótár, amely több mint 25.000 szót tartalmaz. A függelék az idegen nyelvű szókiasok és idézetek gyűjteményét tartalmazza. A kitűnő új kézikönyv szép kiállításban, diszes egészvászonkötésben 99 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje a nyelv- és szótárkönyvek ingyen jegyzékét.

Sebészeti a szépség szolgálatában. Dr. Erczy Miklós most megjelent könyve méltó feltűnést keltett úgy az orvosi, mint a kozmetikai irodalomban. 105 kép és 6 rajz egészíti ki és díszíti a könyvet, amelynek bevezetéséből kiemeljük: „Nincsen szünet a küzdelemben, melyet a nő szépség utáni vágyának a beteljesüléseért folytat.” Mennyi hibás Vénusz! Orrok és fülek rutító hibája ront meg számos szépséget. Mi történik velük és az ő érdekükben a tudomány jóvoltából arról szól a könyv. „A tanító és a felvilágosító szöveg mellett, az eredményeket bemutató képek szólnak a legképezőbb, a kozmetikai sebészetről.” A dr. Erczy könyvének ára 99 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál, Cluj.

„Tűzmadár” és „Tizenkettedik óra” Zilahy Lajos új színművei könyvkiadásban. Az utóbbi évek egyik legmegérzőbb, legérdekesebb drámája volt a „Tűzmadár”, amely nagy magyar színpadi sikere után az egész világot diadallal járta be, s a filmet is meghódította és sohasem hangzott el színpadon a modern ember lelkiismeretének bátrabb megszólaltatása, mint a „Tizenkettedik óra”. Zilahy Lajosnak ez a két remek drámája most könyvkiadásban is megjelent az Athenaeum kiadásában. Bizonyos, hogy a magyar közönség legnépszerűbb írójának új kötetét szeretettel és lelkesedéssel fogadja. A kötet ára 80 lej minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban, vagy Lepagenál, Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságainak jegyzékét.

Csak 66 Lei

Bibó Lajos: A buzát azért learatják
Zsigray Juliánna: Kristály muzsika
Zsigray Juliánna: Szűcs Mara hazassága
Majthényi György: Arany Málínko
Gosztonyi Ádám: Horoszkóp
Dénes Gizella: Tavasz buzavetés
Dr. né Lengyel Laura: A császár udvarában
Székely Tibor: Mátyás tér—Rózsadomb
Székely Tibor: Örök szövetség

köte tenkint
a MAGYAR
REGÉNYEK
II. sorozata II

Kapható a
Keleti Újság
kiadóhivatalában,
Cluj, Baron L. Pop
ucca 5 szám alatt

Babay József: Vándor regények
" " Istenem, így élünk
" " Menekülj a szerelemhez
Kosáryné: Egy hordó bor
" " Álom
Matolesy Andor: Ellenség
Falu Tamás: A halottak is élnek
Surányi Miklós: Dávid és Góliát

A nagy postaköltség miatt
utánvételt nem szállítunk.

Videkieknek 76 lej előre be-
küldve, szállítás azonnal.

Megérkezik a bucarestii inspektor és a város olyan lesz, mint a felbolygatott hangyaboly...

**Lepecsételt áruk, Wertheim-szekrények, botrányok között
elszállított butorok jelzik az „új ritmus” útját — Három
jellemző eset a sok közül**

(Cluj, február 20.) Erdély fővárosa olyan most, mint a megbolygatott méhkas. Az emberek főbeverten, félőrülten sereglenek ki üzletekből, irodákból, műhelyekből s nyelvükön közös keserűség ég:

— Jönnek a végrehajtók!... Itt voltak a végrehajtók!...

Jönnek, kifogyhatatlanul és megállíthatatlanul. Rendőrökkel, társzekerekkel jönnek, elszállítják a fekete listával rémitgetett adóhátralékosok butorait, magántulajdonait...

Kezükben itélet, vagy spanyolviasz. Itélet: jogalap foglalásra és lefoglaltak elszállítására. Spanyolviasz: gépek, Wertheim-kasszák, áruk lepecsételésére...

Bucarestii vezérinspektor vezeti a végrehajtásokat.

Három nap óta hangos a város. Három nap előtt érkezett hozzánk Bucarestből a behajtásokat helyszínen vezető vezérinspektor s azóta alig található ház, ahol módszeres nyomása alatt fel ne hördülnének az emberek. Hétfőn és kedden 300 ezer lej adóhátralék folyt be a kemény adóprézből a pénzügyigazgatóság kasszájába, szerdán állítólag meghaladta az összeprésett summa a félmiliót!... Ha így megy, amilyen kevés pénz nálunk található, két hét múlva pályázatot kell hirdetni azok számára, akiknek váltópénz találtatik a tárcájukban...

Végrehajtói pecsét gépeken, Wertheim-kasszákon, árukon.

A végrehajtók nem sokat tekintőriáznak. Rendőrrel a hátuk mögött bekopognak az üzemekbe, irodákba, különösebb közlés helyett kijelentik:

— Lepecsételjük a Wertheim-szekrényt...

Az már nem érdekli őket, hogy mennyi pénz található benne, vagy hogy a tulajdonos nem jelent-e be különvéleményt, mert már sercen ujjaik között a gyufa, lángjába nyomják a spanyolviaszt s a szakértelemmel gépre és Wertheim-kasszára hurkolt cukorspárgára rányomják az adóhivatal bélyegzőjét, ami azt jelenti:

„Amíg ki nem jön belőled a pénz, kivonatatsz a forgalomból s öt darab Marasestire valót sem vehetnek ki belőled.”

Azzal köszön is, a rendőr szalutál. Elvégeztetett...

Egyik belvárosi vállalat irodájába kukkantunk be, ahol még érzik a végrehajtói szag. Nem sokkal előtünk járt itt: köszönt, pecsételt, aztán megint köszönt. Most ott fityeg a Wertheim-kassza a hivatalos pecsét. Nem lehet kinyitni. És nem lehet a műhelyben a gépet sem megindítani, mert azon is piros pecsét lóg. Köröskörül halomban áll a végzésre váró munka, a gépről azonban ledobva a szíjj: elindíthatatlanul fogja a pénzügyigazgatósági pecsét.

Alljunk meg itt egy szóra. Ennek a vállalatnak az állam közel másfélmillió lejtel tartozik. A vállalatnak 51 ezer 750 ej adóhátraéka van és

október 24-én 135755. iktatási számmal kérték, hogy ezt a hátralékot írja le az állam a náluk levő követelésből. Természetesen: semmi sem történt. Van itt még egy érdekesebb számla is. 12 ezer 660 lejjel tartozik a pénzügyi kasszára a cégnek s már január 16-án kiküldték a számlát s most ugyanez a hivatal megjelent foglalni... Az embernek akkor is el kell gondolkoznia, hogyha nem tud és nem is akar...

Végrehajtó, 93-as számú közrendőr, 115-ös számú társzekérkocsis, akik névtelenül „dolgoznak”

A ház előtt hatalmas embertömeg. A kapu alatt pokróccal letakart szürke gebe, a sokat átkozott végrehajtói társzekér elé fogva, amelyen kocsis helyett egy reverendás katolikus pap, a Kolping legényegylet igazgatója, Bálint József áll. Eppen az íróasztal rollóját huzza le, nehogy baja essék a rákövetkező bizonytalan uton. Félig mondott mondatokból, izgatott szavakból értelmesen ki lehet venni, hogy különös színjáték folyt itt, amit az adóhivatal írt a Kolping legényegylet vezetőjére kényszerítette a szerepet, a nézők pedig azok voltak, akiket éppen a kapu előtt állított meg az ordibálás, hangos esete-paté.

Osszegezzük a történeteket. Szerdán délelőtt 12 órakor egy végrehajtó, a 93-as közrendőr és a 115-ös rendszámú társzekér kocsisával megjelenik a Kolping legényegylet Barón L. Pop ucai 3-as szám alatti helyiségében.

— Viszük a lefoglalt butorokat — recsegi a végrehajtó.

Stampf Gábor, a legényegylet gondnoka, hamarosan átlát a rövid bejelentésen és beszélni kezd:

— Kérem, most nincs itt senki, várjanak, amíg elmegyek Bálint József igazgató ur után.

A végrehajtó nem vár. A kocsisal s a rendőrrel bemegy a legényegylet helyiségébe, vállva kapják az íróasztalt, viszik a társzekérre s az asztal után szépen sorjában jönnek a székek. Közben megérkezik Bálint József igazgató, akiért küldönc szaladt. Tárgyalni kezd a végrehajtóval, de az egyszerűen kiabálni kezd, hogy az ő keze alá ne szóljon senki, ő okos ember, ő tudja mit csinál. Ekkor Bálint József kijelenti:

— Az íróasztalt viheti, de a székek az enyém, azt hagyják itt. Azzal leveszi a székeket a társzekérről. Ebből keletkezik a bonyodalom. A végrehajtó utasításokat ad. Stampf veje segít vinni a székeket, mire a társzekér kocsisai ki akarja ragadni kezéből. Szóváltás következik, majd a kocsis néhányat rávág a fiatalemberre ostorával, aki kikapja kezéből és visszaüti. Erre a kocsis az udvar közepére szalad, egy háromméteres dorongot kap fel s úgy rohan Stampf vejének. Lefogják, de azt már nem lehet megakadályozni, hogy a fiatalember fel ne döntse, akinek keze véresre zúzódik a jeges udvaron. A dulakodásba beleve-

Egy P. Unirii drogériában lepecsételték a forgókasszát. Egy szintén P. Unirii textilesnél lepecsételték az árukat. Egy-két kiragadott példa csupán a siralmas tények tömkelegéből. Afféle kitenyészett mutaványpéldányok, amikből következtetni lehet száz és száz más társukra.

Házhozszállított anyag.

Szerdán délelőtt 12 óra tájban egy színeből kikelt asszony ront be szerkesztőségünkbe és akadózva faldokolja:

— Kérem, siessenek, a szomszédban verik a katolikus papot!...

Ennyiből nem sokat értünk, röviden megmagyarázza hát:

— A Kolping legényegylet udvarán áll a végrehajtó társzekérrel, rendőrrel. Lökődik a papot, a kocsis pedig doronggal támadt a háziakra.

Az újságíró bizonyos mértékig örül, hogy saját szemével láthatja, saját fülével hallhatja, mint néz ki 1935. februárjában városunk kelfős közepén egy hamisítatlan adóbehajtás végrehajtóval, rendőrrel és doronggal felfegyverzett kocsisal.

gyül a rendőr is, aki alaposan megtaszítja Bálint József igazgatót. Most már csak arra vagyunk kíváncsiak: mit fognak mondani az aktív főszereplők?

Velünk vagy egy helybeli lap tulajdonos-szerkesztő s együtt közösen tesszük fel a kérdést a kocsisnak:

— Hogy hívják magát?

— Mi köze hozzá!... Kicsoda maga, az atyáisten, hogy engem kérdez?... Menjen a...

Természetesen nem mentem. Usak a rendőrhöz, aki azonban egyetlen szót sem akar mondani a kocsisról és hiába kérdezzük a végrehajtó nevét, az sem árulja el. Mindössze annyit tudunk, hogy a rendőr száma 93, míg a társzekér 115-ös rendszáma.

Forduljunk a végrehajtóhoz.

— Szabad lenne a nevét Végrehajtó ur?

— Vasilescu, Popescu, Jonescu, Borozescu... Minden román név, amit csak akar, én vagyok.

„Szidta a románokat!”

Udvariasan megmondom nevem, foglalkozásom s hogy csak innen jöttem a szomszédból, mert hallottam, hogy szíves volt egy kis parázs kibotrányt kirobbantani a város kellős közepén. Annyira ordít, hogy hátrább kell állnom.

— Szidta a románokat, — jelenti ki.

— Hazudik, egy szava sem igaz, — zugják rá kórusban a körülállók.

Most Bálint József főtisztelendő urhoz fordulok.

— Igaz-e az, amit a végrehajtó mond?

A pap helyett ismét a körülállók mondják, hogy egyetlen szó sem igaz. A végrehajtó azzal fenyegetőzik, hogy hatóságához viszi az ügyet. Megszületik hát az irredenta vád a katolikus pap ellen, amit a végrehajtó hallucinált, mert a körülállók közül egyetlen fül sem hallotta. Nem tudjuk, megteszi-e a feljelentését, vagy sem, de tanui nehezen lesznek a kocsison kívül, aki a 150 lej fuvardij védelmében csendesen bólogat és szájából tovább ömlik a pálinka-bűz.

Kérdezzük az adóhivatalt, a rendőrséget, a kocsis gazdáját: ez a rend, az egyetlen út, amivel hivatásukat akarják teljesíteni? Mi jól tudjuk: nem! Sürgős orvoslást, vizsgálatot kérünk, mert a szomszédban történt botrány nem maradhat befjezetlen egyoldalúságában.

Csávoki.

— Az Erdélyi Szemle XX. jubiláris évfolyamának hatodik száma rendkívül gazdag és választékos tartalommal jelent meg. Tamásy György Goga Madách fordításának jelentőségét méltatja. Tóvisi Géza Erdély és az irodalomtörténetírás viszonyát tárgyalja. Az illusztrációkban bővelkedő számot rajtuk kívül többek között még dr. Gyalui Farkas, S. Nagy László, Benczedy Pál, Török Sándor, Walter Gyula, Sztrójk László, Wojtitzky Gyula, B. Adorján Jenő, Ferenczy László, Marcella és mások érdekes közleményei gazdagítják.

Ma, csütörtökön, az Újságíróklubban

OPERETT-EST

Előadja:

Pintér Böske Körösi Dudas zenekari kíséretével.

Leányvásár, Csárdáskirálynő, Elvált asszony, Luxemburg grófia, Vigózevy, Cigányszerelem, Szibill, Varázskeringő, Koldusgról stb. operettekből a legszebb áriák és keringők.

HIREK

— **A pápa kihallgatáson fogadta és ki-tüntette Hóman magyar kultuszminisztert.** Rómából jelentik: Hóman Bálint magyar kultuszminiszter szerdán délelőtt külön kihallgatáson volt XI. Pius pápánál a Vatikánban. A kihallgatás alkalmával a pápa a nagy Szent Gergely-rend nagykeresztjével tüntette ki a magyar kultuszminisztert. Hóman Bálint viszont hódolata jeléül a Hóman-Szegfü-féle magyar történelem díszes, aranyozott fehér pergamenbe kötött nyole kötetét adta át a pápának. A pápai kihallgatás után Pacelli bíboros, vatikáni államtitkárnál volt kihallgatáson Hóman Bálint.

— **Fokozatosan emelik fel a katonai szolgálati Franciaországban.** Párisból jelentik: A francia hadvezetőség, mely hosszú idő óta szorgalmazza a katonai szolgálati időnek két esztendőre való felemelését, beleegyezett abba, hogy ez a felemelés nem egyszerre, hanem fokozatosan történjék. A szolgálati idő egyelőre 12 hónap marad, majd fokozatosan emelik 15, 18, és végül 24 hónapra.

— **Megbíróságolták a pénzügyigazgatókat is.** A pénzügyminisztérium kötelezte rendelete értelmében a pénzügyigazgatóságok kötelesek naponta beküldeni jelentéseiket az előző napi bevételekről és kiadásokról. Negyvenegy pénzügyigazgató nem engedelmeskedett s nem tett eleget e rendeletnek. A miniszter ötnapi fizesítésvesztéssel bírságolta meg őket. Ez az első kötelesegmulasztásuk s ezért alkalmazott ezuttal ilyen enyhe fegyelmi büntetést.

— **Ismét fenyeget a kenyérbélyeg.** Az ország sütőiparában rendkívül izgalmat és ideges hangulatot idézett el a kormány az a szándéka, mellyel ismét életbe akarja léptetni a kenyérbélyeget. Nem is csoda, hiszen a romániai közterhek között aligha volt ennél elenszenvesebb sarc, melynek kellemetlen és bántó terhe alól annyira szabadulni óhajtott volna minden ember. Az ország pékiparosai kétségbeesett erőfeszítéssel próbálkoztak a tervezett újítás ellen védekezni és február 21-én, csütörtökön, nagygyűlésre jönnek össze a fővárosban. A nagygyűlésnek célja tehát az, hogy a kormánynak tudomására hozzák elkeseredett tiltakozásukat és egyöntetű, határozott állásfoglalásukat a kenyérbélyeg rendszer ellen. A egyszerűsített felvilágosítás az illetékes tényezőket is arról, hogy milyen visszaéléseket és káros következményeket szül ez a rendszer. A kenyérbélyegrendszer mellett felburjánzik a zugsütőipar, amely kijátsza a törvényt csaknem mindenütt. A csütörtöki tiltakozó nagygyűlés arra fogja kérni a minisztert, keressen s találjon ki valamiféle más megoldást, de ne tegyen a mindennapi kenyérre többé bélyeget.

— **Orvosi hír.** Dr. Anca v. egyetemi tanársegéd párisi tanulmányutjáról visszatérve, klinikai és röntgen rendelkezéseit újra emgkezdte: gyomor, máj, szív és vese betegek részére naponta 3–6-ig. N. Iorga ucca 2. I. em.

— **Irredenta-per a hadbírósgon.** Ítélezett a cluji hadbírósg, Tanos László Satu-Mare megyei Micula községbeli lakos irredenta-perében. Tanos szatirikus verset írt a miniszterekről, akik választás előtt mindent ígérnek a magyaroknak, de a választás után nem emlékeznek semmire. Ezt a verset az ottani csendőrállomás őrmestere egy házkutatás alkalmával találta meg egy kitiltott magyarországi híjjal együtt. A védő igyekezett meggyőzni a bíróságot, hogy a vers nem lehet irredenta, mert megjelent a „Szatmári Újság”-ban és a hatóságok semmi lázító célzatot nem találtak benne. A magyarországi újságot Tanos Satu Maren vette egy újságárustól, tehát nem tudhatta, hogy törvénytelen dolgot követ el. Az ügyész kemény ítéletet kért. A hadbírósg egy év és 6 havi börtönre ítélte, 10 évi jogvesztésre, tizezer lej pénzbüntetésre és 5000 lej költség megtérítésére ítélte Tanos Lászlót.

— **Náthalázás a bolgár király.** Szófiából jelentik: A bolgár király náthalázban megbetegedett. Az uralkodó egészségi állapotáról kiadott hivatalos kommuniké szerint a betegség könnyebb természetű.

— **Visszatér az arany Európába.** Londonból jelentik: Az amerikai tőzsdén a legfelsőbb bíróság határozata következtében előállott zavar és ingadozás megszűnt. Mind a newyorki értéktőzsdén, mind pedig a csikágói gabona-tőzsdén lanya irányzat mutatkozik. Az arany záradék megszüntetésének egész Európára kiható következményei lettek a szinarany értékének tekintetében. Amszterdami jelentés szerint holland pénzügyi és bankkörökben megvannak győződve arról, hogy az utóbbi időben Amerikába áramlott európai arany most rohamosan visszahúzódik Európába.

— **KÖSZÖNETNYILVANITAS.** *Mindazon rokonoknak, jóismerősöknek és barátoknak, kik drága, jó feleségem és édesanyánk temetésén fájdalomkon enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet. Gergényi-család.*

— **Módosítják a szeszmonopóliumot.** Az Argus jelentése szerint a szeszmonopóliumot továbbra is fenntartják, módosítani fogják azonban a monopólium jelenlegi szervezetét, hogy jobban megfeleljen a pénzügyminisztérium kívánalmainak. Az állam jövedelmét úgy fogják növelni a szeszadóbevételből, hogy a szeszmonopólium lerakatait kötelezni fogják évente bizonyos szeszmenyiség eladására, ezzel emelve az alkoholfogyasztást és közvetve az állam bevételeit. Viktor Antonescu pénzügyminiszter rövidesen értekezletre hívja össze a szeszgyárak képviselőit, hogy a monopóliumtörvény ilyen módosításának kérdését velük letárgyalja.

— **Tűz a könyvnyomdában.** Bucurestiből jelentik: Szerdára virradó éjjel 3 órakor tűz ütött ki a Hertz-féle könyvkereskedés Calea Victoriei szuterén helyiségében elhelyezett nyomdájában, majd onnan továbbterjedt a földszintre is, ahol a papírraktár van. A tüzet csak délelőtt fél 10 órára tudták eloltani. A tűz nem hatolt feljebb a földszintnél, mert betonfal választja el az emeleteket. A kár azonban így is meghaladja a kétfélmilliót, ami teljes egészében Marton Hertz-et terheli, mert az üzlet nem volt biztosítva. Megállapítást nyert, hogy a tüzet rövidzárlat okozta. A palota emeletein a lakók között pánik keletkezett, de mikor kiderült, hogy a tűz nem fenyegeti az épületet, megnyugodtak a lakók.

— **Öngyilkos lett a morfinista szobaasszony.** Dévai tudósítónk jelenti: Tragikus körülmények között vetett véget életének Tóth Olga, a devai Fehérkereszt-szálloda 35 éves szobaasszonya. A szobaasszony hosszabb ideje betegeskedett, fájdalmai ellen morfiomot szedett és a kábító méregnek szenvedélyes rabja lett. Minden pénzét morfiomra költötte. Ruháit, ékszereit eladta, csak hogy a kábítószert hozzájusson. Az utóbbi időben Tóth Olga már súlyos nélkülözésekkel küzdött. Két nappal ezelőtt elkeseredésében hatalmas adag lúminált vett be és amikor reggel fel akarták költöteni, megdöbbenve látták, hogy halott. Egyetlen ruhát és fehérneműt, egyetlen zsebkendőt és egy kis ölebet hagyott hátra a szerencsétlen szobaasszony, aki minden ingóságát eladta a morfioméért.

— **A lezuhant reklámtábla földresujtott egy uriaasszonyt.** Targumuresről jelentik: Könnyen végzetessé válható baleset történt hétfőn délután a főtéri Ugron-palota előtt. A kétemeletes épület homlokzatáról az erős szél letépte a Transsylvania-mozi többméteres reklámtábláját. A hatalmas tábla az alatta éppen akkor elhaladó O. A. vasúti tisztviselő feleségét földre sújtotta. A járókelők pillanatok alatt összeszaladtak és az eszméletlen nőt bevitték Dávid-gyógyszertárába, ahol dr. Spaniel orvos nyomban kezelés alá vette és megállapította, hogy az urinak egy veszélytelen fejjúzódáson és az ijedségen kívül semmi komolyabb baja nem történt. Közben megérkeztek a mentők is, akik hazaszállították a szerencsésen végződő baleset áldozatát.

— **Váratlanul érte a hír.** Timisoaráról jelentik: Az a budapesti jelentés, mely szerint a budahegyi református egyházközség élére a presbitérium dr. Szabolcska László bántási református esperest választotta meg, csak a beavatottakat nem lepte meg, de úgy a hivatást, mint a bántási magyarságot, melynek Szabolcska László dr. esperes egyik vezére, a legnagyobb mértékben váratlanul érte. A budahegyi lelkészséget a Szilágyi Dezső téri lelkészségből, amely 30.000 főt számlál, hasították ki és 7000 hívője van. Főgondnoka Boér Elek dr. egyetemi tanár, a közigazgatási bíróság másodelnöke. Még ez év január 30-án Szabó Imre esperes kérdést intézett dr. Szabolcska László bántási espereshez, hogy a református egyházi törvény II. t. c. 33. paragrafusa szerint nyilatkozzon, hogy a budahegyi vidéki lelkészi állást a gyülekezet meghívása esetén elfogadná-e? Dr. Szabolcska László esperest azt válaszolta, hogy a meghívást készséggel elfogadja, de csak abban az esetben, ha az egyhangú lesz, mert felfogása az, hogy építeni, lelki munkát végezni csak ott lehet, ahol az embert egyhangú szeretettel és békeességes lélekkel várják. Vasárnap folyt le a lelkész választó közgyűlés, amely a kívánságnak megfelelően csakugyan egyhangúan és nagy lelkesedéssel választotta meg lelkészánek Szabolcskát. Szabolcska László dr. távozása azonban csak májusban lesz esedékes, mert úgy az egyházközségi, mint esperesi ügyeket zavartalan akarja átadni.

— **EKE-ből.** Még néhány nap van február 23-ig, amely az EKE Tü. táblájának napja. Az eddigi érdeklődés szerint valószínűleg zsűfőlésiig telve lesz a Mágas-kaszinó pompás négy terme Asztalok előjegyezhetők a Luther sörcsarnokban.

— **Ha az arcszine fakó, szürkessárga és tekintete bágyadt,** ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyötrik, ha a bél tulságos rothadási folyamatai, gyomorhájás és epepangás kínozzák, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet innia. Az orvosok azért rendelik már régóta a Ferenc József vizet oly gyakran, mert ez a rosszullét okát rendszerint gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti.

— **Keserű világkereskedelmi statisztika.** Genfből jel.: A Népszövetség statisztikai hivatala közzétett jelentésében megállapítja, hogy a világkereskedelem 1929 és 1934 között 33.8 százalékos csökkenést mutat. A világ importkereskedelmének értéke 1934-ben emelkedett az előző évvel szemben, néhány ország kivételével. A statisztika továbbá rámutat arra, hogy a kereskedelem növekedett azokban az országokban, amelyekben a pénznemet leértékelték. A csődbement cégek száma csökkent a legtöbb országban, azonban emelkedett Franciaországban, Svájcban és Hollandiában.

60.000.000 lej. A „Fundatia Carol” palotájába néhez bejutni. A közönség ötödörése sem tud bejutni. Ellelik a folyosókat s minden talpalatnyi helyet. A bizottság együtt van s adott jelle a népjóléti minisztérium delegáltja megforgatja a számtárcsákat. Szédtő gyorsasággal forognak a számkerekek, míg egy csengő jelle a gépet az egyik hivatalnok lefékezi. A számok ingadoznak egy darabig, majd szilárdan megállanak. Eredmény: a 22750. számú sorsjegy 10.000 lejt nyert a cluji Banca Iliescu elárusításában. Mozgolódás a teremben. Csakhamar tovább működik a gép újabb három nyeremény a pótsorsjegyekre szintén a cluji Iliescu bank eladásából. A gép szakadatlanul dolgozik tovább és hat óra alatt több mint 200 milliót sorsol ki. Az izgatottság nőttön nő. A cluji Iliescu bank székházában a húzás napján várják a bucurestii telefonétesítést az eredményről. A bank egyik tisztviselője ott van s figyelemmel kíséri a sorsolást s amint szabadul, rohan a telefonhoz, hogy a híreket leadja. A bank kirakatába kiteszik a nagyobb nyeremények jegyzékét. A 29517. számú sorsjegye egyik szériáját, 1.000.000 lej nyereménnyel a bank adta el. Akik a uccán állnak, előkotorják zsebeikből sorsjegyeiket, hogy lássák nem-e nyertek. Egyiknek felderül az arca. Nyert hetven ezer lejt. Siet be a bankba, ahol rögtön kifizetik az ezreseket. A vezérigazgató felvilágosít, hogy mostanáig tartózkodott minden hangos reklámtól, mert az a körülmény, hogy eddig a bank hatvanmilliót meghaladó nyereményösszeget fizetett ki, minden hangos reklámnál jobban beszél. Iliescu vezérigazgató mosolyogva jegyzi meg, hogy sok esetben még a hivatalos jegyzék beérkezését sem várja be, hanem a megbízható értesülés alapján már is fizeti a nyereményeket. Megmutatja a mostani sorsolás nagyobb eredményeit. A 28195. számú sorsjegy 1.000.000 lejt, a 224702. számú pótsorsjegy 100.000 lejt, a 154839. számú pótsorsjegy 70.700 lejt, a 152936., 153000. számok 20–20.000 lejt, 616., 3460., 21821., 28097., 48775. számú sorsjegyek 30–30.000 lejt nyertek stb. Szédületes számok jönnek ki végeredményként. A hivatalos lista igazolja Iliescu vezérigazgatót. Tényleg nincs szükség hangos reklámra.

SPORT

Ítélet a Seliceanu-féle vesztegetési ügyben

Két évre felfüggesztették a bűnös Kovácsot mindennemű sportműködéstől s eltöltötték a pályák látogatásától

Cluj: A helyi alkerület vezetőbizottsága kedden este foglalkozott a Seliceanu-Kovács-féle vesztegetési ügygel. Annakidején nagy szenzációt keltett ügy tárgyalásán csupán Seliceanu a vesztegetési kísérlet kiszemeltje jelent meg, míg Kovács, habár táviratilag idézték meg az ülésre, minden magyarázat nélkül távolmaradt. Kovács távolléte nem akadályozta meg a bizottságot az ügy letárgyalásában.

A bizottság tagjai átvizsgálták az ügy iratait, amelyekből tisztán meg lehetett állapítani, hogy a vesztegetési kísérlet tényleg megtörtént. Seliceanu Gligor kihallgatása is ezt bizonyította s a felvonult tanúk sorra igazolták, hogy Kovács megbízottjai útján több alkalommal is megpróbálta rábírní Seliceanut, hogy vonja vissza ellene tett feljelentését.

Mindezek a körülmények vitathatlanná tették Kovács bűnösségét, akit

a bizottság a szövetségi szabályzat 252. szakasza alapján büntetésül két évre felfüggesztett minden sporttéren való működéstől s ugyanerre az időre eltöltötte a futballszövetség fennhatósága alatt levő pályák látogatásától.

A bizottság súlyosbító körülménynek vette Kovács különböző arra irányuló lépéseit, hogy kibújjon a vesztegetési kísérlet vádjából.

A példás ítéletet megnyugvással hozzuk nyilvánosságra, mert épp itt volt az ideje, hogy erőteljes és szigorú kézzel nyuljanak bele a hasonló ügyekbe, amelyek csak lealacsonyították a labdarugó sport tekintélyét. Az ítéletet meg lehet fellebbezni.

Súlyos ellentétek, sorozatos szabálytalanságok, az Atlétikai Szövetségben

Miért támadják Braida szövetségi főtitkárát, Mortun tanár utódát?

Azok után a súlyos ellentétek, belső egyenetlenkedések után, amelyek a romániai labdarugószövetség tevékenységét hosszú időre megbénították és a szövetség vezetésében személyi és rendszerváltozást eredményeztek, újabb a Román Atlétikai Szövetség kebelében dúl súlyos belső, személyi harc, amelynek hullámverései nemcsak a szaksajtót foglalkoztatják élénken, hanem több politikai napilap hasábjain a nagy nyilvánosság előtt robbantak ki.

Az ellentétek a Román Atlétikai Szövetségben főleg Camil Mortun testnevelési főiskolai tanár, a szövetség volt főtitkárának személye körül keletkeztek, akiről a szövetségi közgyűlésen hivatalosan megállapítást nyert, hogy a szövetség több vezetőjével együtt súlyos szabálytalanságokat követett el.

A szövetségi közgyűlés utasítást adott a vizsgáló bizottságnak, hogy vizsgálja felül a szövetség 1930. és 1931. évi ügyvezetését és pénztár kezelését. A vizsgálat lefolytatásával Palangeanu alezredes, a szövetség elnökét, Neagu Boerescu és Schmettau alelnököket, Braida Victor szövetségi főtitkárát, Virgil Joant, a kiváló román atlétát, Sylvert, Lazarescu mérnököt és König Alexandru szövetségi vezetőket bízták meg, akik Dimitrie Banescu hítes könyvszakértő bevonásával felülvizsgálták az Atlétikai Szövetség ügyvezetését, pénztári kezelését és megállapították, hogy a szövetség volt vezetői súlyos mulasztásokat, visszaéléseket követtek el, miért is a szövetségi tanács egyhangú határozattal a következő fegyelmi ítéleteket hozta:

Constantinescu volt szövetségi vezetőt írásban megintette és kötelezte, hogy 9343 lej szabálytalanul felvett összeget fizessen vissza a szövetségnek.

Mosteoru, szövetségi pénztárost, aki okiratokat hamisított meg, örökre kizárták a szövetségből és kötelezték, hogy a részéről jogtalanul felhasznált 22.000 lejt a szövetségnek térítse meg.

Mortun Camil főiskolai testnevelési tanárt, a szövetség volt főtitkárát sportműködésétől három hónapra felfüggesztették és kötelezték 9119 lej szövetségi pénz visszatérítésére.

Az igazgatótanács a vizsgálóbizottság jelentése alapján Mortun Camillal szemben azért alkalmazott csak ilyen enyhe büntetést, mert méltányolta azokat az értékes szolgáltatásokat, amelyek a román atlétika fejlesztése terén szerzett. A jogtalanul felvett és elhasznált pénz visszafizetésére havi részletfizetési lehetőségeket adott a szövetség.

Az igazgatótanács fegyelmi ítélete után került sor az atlétikai szövetség tisztújító közgyűlésére, amelyen megválasztották az új tisztikart és a felfüggesztett Mortun Camil helyébe főtitkárnak Viktor Braida-t választották meg, aki a romániai sportéletnek régi, szakértő és értékes vezetőtagja. A tisztújítás után heves sajtótámadások jelentek meg a Gazeta Sporturilorban, a szövetség hivatalos lapjában, elsősorban Braida Viktor, az új főtitkár ellen, akit azzal vádoltak meg, hogy ő bukatta ki a szövetségből elődjét, Mortun Camil tanárt.

Bennünket az Atlétikai Szövetségben megindult személyi harc és az azzal kapcsolatos hírlapi polemika csak annyiban érdekel, hogy a kisebbségi sportegyesületek előtt a tényállásnak megfelelően és teljesen tárgyilagosan ismertessük az eseményeket és felhívjuk az erdélyi, de főleg a kisebbségi sportkörök figyelmét arra, hogy ne engedjék magukat a Braida személye ellen hazafias jelszavak alatt megindult sajtótámadásoktól befolyásoltatni. Braida Viktor személye és sportműködése közismert az erdélyi sportegyesületek és vezetőik körében és nem szorul sem a mi védelmünkre, sem sportérdemei felsorolására. Az egyetemes romániai atlétikai életnek származnék kára belőle, ha Braida, a sorozatos sajtótámadások miatt elkedvetlenedve visszavonulna a sportélet irányításától, — csak azért, hogy a főtitkári széket a szövetségben megint Mortun Camil személyével töltsék be...

A szezon első belföldi nemzetközi mérkőzését vasárnap játssza a Ripensia Timisoaran a szabadkai ZsAK-val.

Bukarestben játszik le a jégchokki-bajnokság döntőjét

Az U vereséget szenvedett a CsSC-től

Cernauti: Az országos jégchokki-bajnokság mérkőzéseit tegnap folytatták. A Dragos Voda 2:0 (0:0, 1:0, 1:0) arányban győzött a CsSC ellen, az Universitatea botrányos körülmények között lefolyt mérkőzésén 1:0 (0:0, 0:0, 1:0) arányú vereséget szenvedett a CsSC-től. Az U. vezetőjének, Ziegler Emilnek jelentése szerint Branas cernautii bíró szemmel láthatólag nyomta az egyetemi legénységet s mikor a CsSC gólját sikerült kiegyenlíteni, nem ítélte meg a gólt. Az U. csapata ekkor — 4 perccel a befejezés előtt — levonult a pályáról.

A bajnokság ezek után a következőképpen alakult: 1. Dragos Voda 3 pont 3:1 gólarány, 2. Telefon Club 3 pont 10:5 gólarány, 3. U. 2 pont 4:5 gólarány, 4. CsSC 2 pont, 3:9 gólarány.

A döntőt a Telefon Club és Dragos Voda között a fővárosban játsszák le valószínűleg vasárnap. A bucarestii műjégpályán ugyanis sokkal realisabb körülmények között lehet megküzdeni az elsőbbségért, mint a lágycernautii jégen. A Telefon Club barátságos mérkőzésén 5:0-ra győzött a Dragos Voda ellen.

A JEGHOKKI EURÓPA-KUPA első döntőjében a Francals Volants 5:0 arányban győzött az eddig veretlen angol Wembley Lyons ellen.

Összeadási hiba csuszott be az országos férfiműkorcsolyázó bajnokság lapunkban közölt bírói pontozótáblájába. Horosz összpontjai ugyanis nem 261.37 pontot tesznek ki, hanem 249.37 pontot. Így a közte és a második helyezett közötti pontkülönbség nem 20, hanem 8.

MAJUS 26-IG BE AKARJA FEJEZTETNI A SZÖVETSÉG A NEMZETI BAJNOKSÁGOT

(Bucuresti, február 20.) A futballszövetség tegnapi ülésén, amelyet Tilea elnökletével tartottak meg, elhatározta, hogy ha lehet május 26-ig befejezteti a Nemzeti Bajnokságot. Az ülés tudomásul vette a Balkán-kupa programját, s hozzájárult ahhoz, hogy június elején az FC Liverpool helyett az FC Strassbourg játsszon három mérkőzést a fővárosban.

Hornbostel amerikai fedettpályarekordot állított fel Newyorkban 600 yardra 1 p. 11,3 mp-es idejével. A verseny többi eredményei: 1 mérföld: 1. Cunningham 4 p. 11 mp, 2. Venzke 4 p. 12,2 mp, 3. Bonthron 4 p. 16,8 mp, 5. Ny svéd 4 p. 23 mp, 60 yard: 1. Owen 6,3 mp, 1000 yard: 1. Hornbostel 2 p. 13 mp, Magas: 1. Johnson 201 cm, Rud: 1. Brown 429 cm.

KIOSZTOTTÁK A NEMZETI BAJNOKSÁG SEGÉLYÖSSZEGET. A Nemzeti Bajnokság bizottsága szétosztotta az ugynevezett segélyalapot, amely az egyes jegyek után szedett pótdíjakból gyűlt be. Az alap célja, hogy a gyengébb mérlegű csapatokat ebből kártalanítsák. Az őszi fordulóban 195.349 lej folyt be, amelyet most így osztottak fel: Universitatea 20.000 lej, Gloria 20.000 lej, AMTE 19.000 lej, Crisana 18.000 lej, Romania 17.000 lej, CFR 16.000 lej, Klnizsi 16.000 lej, Juventus 16.000 lej, Unirea Tricolor 15.000 lej, Ripensia 15.000 lej, NAC 15.000 lej, Venus 8349 lej. Az U. elsősege azt jelenti, hogy neki volt összesen a legkevesebb bevétele, míg a Venusnak a legtöbb.

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA:

Péntek, február 22: Rigoletto, Adele Kern sopran, Dinu Bădescu tenorista, Serban Tasioan bariton és Egizio Massini közreműködésével. Vasárnap, február 24 (este): Tristan és Isolda. (Premier.) Előadás előtt konferál Titu Vasilescu professzor.

Felszabadulva közönti az egész emberiség

DR. VEREBÉLY TIBOR

egyetemi tanár

A rákbetegségről

Írt most megjelent művét Mindnyájunk: t egyformán fenyeget ez a retteget betegség! **Védekezünk és előzünk meg a veszélyt idejében!** A tartalomjegyzékből: A rákos megbetegedések lényege, fajtái. Fertőző-e a rák? Rákos és nem rákos daganatok. A betegség tünetei. — A gyógykezelés módjai: sugaras kezelések, operációk. A rák életfeltételeinek megvonása. — Megelőzés és védekezés stb.

Hogy e nagyfotosszerű mű mindenki számára könnyen beszerezhető legyen, **ára 27 lej.** Kapható a Keleti Újság kiadói-vatában Cluj, Barón L. Pop u. 5. Vilékiekné a pénz és 3 lej portó előzetes beküldése esetén azonnal szállítjuk. **Utánvétellel könyvet nem küldünk,**

LEGUJABB

TAVIRAT - RADIO - TELEFON

Pártok parlamenti összeülése a szövetkezeti javaslat körül

A kormánypárti súlyos vádakkal válaszolt a nemzeti-parasztpárt támadásaira

(Bucuresti, február 20.) A megkezdődött parlamenti összeülések során ma rendkívül heves jelenetek zajlottak le a kamarában a szövetkezeti törvényjavaslat körül. A nemzeti parasztpártnak a szövetkezeti autonómiát védő támadásaival a kormánypárt súlyos ellentámadásokkal válaszolt s ilyen szavak röpködtek a vita légkörében: rablás, fosztogatás, korrupció.

A szövetkezeti vihar a kamarában.

A kamarában Serdici parasztpárti a szövetkezeti törvényjavaslatához szólal hozzá. Kéri, hogy a javaslat vitájában tanusítsanak kissé magasabb magatartást és az ellenzék ne gátolja meg objektív álláspontjának kifejtésében. Rámutat arra, hogy eddig két állam államosította a szövetkezeteket: Oroszország és Olaszország. Most azt akarják, hogy itt is

állami kézbe kerüljenek a szövetkezetek és meg akarják szüntetni azok autonómiáját.

— Ismételtelen kijelenttem, hogy a szövetkezeti autonómia mellett vagyok, — mondotta Sassu miniszter.

— Akkor miért nem vonja vissza a javaslatot? — kérdezi Calinescu.

Rablás vádja az autonómia ellen.

— Sassu az autonómia elvét vallja, míg Negura az ellenőrzést — mondja Madgearu, de Jonescu Braila a szavába vág:

— Be kell vezetni az ellenőrzést, hogy ne lehessen folytatni az eddigi rablást.

A nemzeti-parasztpártiak élesen tiltakoznak a rablás szó miatt. A nagy zajban Honoriu Banescu ezt kiáltja:

— Számokkal fogjuk bizonyítani, hogy fosztogattak.

— Mi a pártunk ellen intézett támadásnak tekintjük azt a javaslatot és hatályon kívül fog-

juk helyezni, — mondja Serdici a szószékről.

Negura: A mi javaslatunk az ország javát szolgálja.

Serdici: Annak az iparnak az érdekeit szolgálja, amelyet Önök védelmeznek.

Majd erőyes hangon jelenti ki, hogy a javaslat elfogadhatatlan és pártja minden eszközt igénybe veszi, hogy ilyen törvény a szövetkezeti eszmét tönkre ne tehesse.

Jobb egy szervezett ellenőrzés, mint egy korrumpált autonómia. Mindent meg fogok tenni a szövetkezetek purifikálására, — mondja Negura miniszter.

Capatineanu akar felszólalni, Madgearu közbeszól.

botrány keletkezik, mire az elnök fel-

Szakadatlanul folyik az olasz harci-csapatok átszállítása Afrikába

(Róma, február 20.) Az olasz csapatok szállítása a keletafrikai gyarmatokra rendszeresen folyik. A lakosság mindenütt nagy lelkesedéssel vesz búcsút a mintaszerűen, modernül felszerelt olasz csapatoktól. Nápolyban az utrakész csapat búcsújánál megindító jelenet játszódott le. Egy nápolyi idősebb olasz asszony engedélyt kért a trónörökösztől, hogy a menetbe beosztott egyetlen fiától megegyeszen elbúcsúzhassék. Az anyóka sirva ölelte át és csókolgatta fiát.

majd a trónörökös buzdító szavaira a következőképpen válaszolt:

— Nem azért sírok, mert egyetlen fiam a harctérre megy, ez büszkeséggel tölt el. Azért sírok, hogy csak egyetlen fiut adhatam a hazának és ha kettő, vagy három volna, örömmel küldeném őket is az olasz ügy védelmére.

A tömeg lelkesen megéljenek az öreg olasz asszonyt.

Elsüllyedt egy jugoszláv hajó

(Belgrád, február 20.) A Rodi nevű ötezer tonnás olasz gőzös Trieszt közelében a sűrű köd következtében összeütközött a Villa jugoszláv teherhajóval, amely 3000 tonna fa- és 300 tonna buzarakománnyal utban volt a kikötő felé. Az összeütközés rendkívül heves volt és a Villa tehergőzös olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy fél óra alatt elsüllyedt. A közelben lévő olasz hajók a szerencsétlenül járt jugoszláv teherhajó segítségére siettek, 32 főnyi legénységéből huszonnyolcan sikerült is megmenteniök, míg négy ember a tengerbe veszett.

Népszavazás Svájcban a katonai szolgálati idő javaslatára felett

(Bern, február 20.) Szombaton és vasárnap népszavazás lesz a szövetségi parlamentnek a katonai szolgálat meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatára felett. A törvényjavaslatot a kommunista párt kívánta napirendre tűzni és népszavazás alá bocsátatni. Az eddigi hangulat után ítélve a polgári és a szociáldemokrata pártok megszavazzák a javaslatot.

Schuschniggot várják Párisban

(Páris, február 20.) Schuschnigg osztrák kancellár csütörtökön Párisba érkezik. A francia lapok nagy cikkeken foglalkoznak Schuschnigg érkezésével és kiemelik az osztrák kancellár párisi látogatásának politikai jelentőségét. Schuschnigg párisi látogatása természetes folyamánya a római és a londoni megegyezéseknek. — írják a francia lapok — és a közép-európai helyzet kialakulásának fontos állomása. A látogatás

szervesen beletartozik abba a bátor és okos politikai tevékenységbe, amelyet az osztrák kormány Ausztria függetlenségének biztosítása érdekében eddig is folytatott. A lapok előre is biztosíthatják az osztrák kancellárt, hogy fogadtatás úgy Párisban, mint Londonban meleg és szívélyes lesz.

128 millió pengőt örökölt egy napszámos

(Nyiregyháza, febr. 20.) Haczin György kenézli napszámos szerdán hivatalos értesítést kapott, hogy egyik Ausztráliában elhalt rokonától 128 millió pengő értékű angol fontot örökölt. A fantasztikus értékű örökség felvételére Haczin megbízásából egy nyiregyházai ügyvéd megtette a szükséges intézkedéseket. Amikor a napszámosmal, aki egyébként földhözragadt szegény ember és két keze munkájából tengette eddig a maga, felesége és négy kiskorú gyermeke életét, közölték az óriási összegű örökség hírért, kijelentette, hogy továbbra is Kenézli községben marad, birtokot vásárol és a község első gazdája akar lenni.

— Juniában ítélik a felső bíróság Hauptmann fölött. Flemingtonból jelentik: A flemingtoni esküdtszék megengedte Hauptmann védőjének, hogy átnyújtsa a fellebbezést, mely után az ügy iratait már át is tették a newyelsei állam legfőbb bíróságához. Tekintettel arra, hogy a fellebbezési eljárás hosszabb időt vesz igénybe, Hauptmann március 20-ra kitűzött kivégzésének határidejét bizonyítatlan időre kitölték. A legfelsőbb bíróság ítélete legkorábban juniusra várható.

Apróhirdetések

ÁLLÁSTKERES

28 éves fiatal ember elmenne asztali inásnak, jó bizonyítvánnyal rendelkezik. — Ért a masszírozáshoz, gondos betegápoláshoz. Cím a kiadóban. 3556

Iszán, románul tudó, a gazdaság minden ágában, úgy a tejjgazdaság, mint disznótenyésztésben és szőlőkezelésben jártas, **állást keres.** — Leveleket „Szeregyényü” feligére a kiadóba. 3559

ALKALMAZÁS

Kassza kisasszony felvétetik Mies Testvérek R.T. borkereskedésében, Cluj, Str. Regina Maria 23. — 3555

Az Első Erdélyi Általános Biztosító-társaság perferkt román gyorsírónót keres, aki gépirásban is gyakorlatos bír. — Ajánkozik a délelőtti folyamán jelentkezhetnek. K 1442

KIADÓLAKÁS

Parkettes szoba, üresen, csendes lakónak kiadó. Avram Iancu 25. 3557

ADÁS-VÉTEL

Szártott hirtibigombát szállít kicsinyben és nagyban Kuschmann — Braşov, Cloşca 28. 3561

Szarkagalambokat keletipergőket, kiállításit, olcsón eladok, esetleg blondinettáért cserélnék. Scheffler D., Arad, Gh. Lazar 5. K 178

KÜLÖNFÉLÉK

BODA parkettező ül és ócska parkettakaszt, pucolást vidékre is versenyárban és azok kezelését havi vagy évi abonemára vállalja. — Megrendelési hely Cluj, Piaţa Unirii 9, házfelügyelőnél. K 1733